

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 102/25

Люксембург, 1 август 2025 г.

Решение на Съда по дело C-97/24 | The Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth и др.

Право на убежище: държава членка не може да се позовава на непредвидимо навлизане на кандидати за международна закрила, за да се освободи от задължението си да покрие основните нужди на търсещите убежище

Нарушението на това задължение може да доведе до ангажиране на отговорността на съответната държава членка

Две лица, търсещи убежище, афганистански и индийски гражданин, са били принудени да живеят в Ирландия в продължение на няколко седмици в неподходящи условия, след като посочената държава членка е отказала да им предостави минималните условия на приемане, предвидени в правото на Съюза. Всъщност, макар ирландските власти да предоставят на всеки от тях еднократен ваучер от 25 евро, те не им осигуряват настаняване, като се позовават на липса на налични възможности за настаняване в специалните центрове за приемане, въпреки наличието на временно настаняване за отделни лица в Ирландия. Поради липсата на такива възможности за настаняване двамата кандидати не са имали право на помощ за дневни разходи, предвидена в ирландското право. Поради това те спели из улиците или, в някои случаи, при неподходящи условия за настаняване. Те посочват, че не са имали достатъчно храна, не са имали възможност да поддържат хигиената си и са се намирали в бедствено положение по отношение на условията си на живот и насилието, с което са се сблъскали. Те сезират Висшия съд (Ирландия) с искане за обезщетение за вредите, които са претърпели от това.

Ирландските органи признават нарушение на правото на Съюза, но се позовават на непреодолима сила, възникнала от временното изчерпване на капацитета за настаняване, с който обичайно разполагат на своя територия за кандидатите за международна закрила поради масовото навлизане на граждани от трети страни след инвазията на Украйна. За сметка на това посочените органи не твърдят, че са били обективно възпрепятствани да предоставят материални условия на приемане, покриващи основните нужди на тези кандидати. Висшият съд отправя запитване до Съда относно възможността за изключване на отговорността на държавата при такива обстоятелства, въпреки задълженията, произтичащи от Директивата за „приемане“¹ и от Хартата на основните права на Европейския съюз.

В решението си Съдът припомня, че по силата на Директивата държавите членки са длъжни да гарантират на кандидатите за международна закрила материални условия на приемане, осигуряващи подходящ стандарт на живот както под формата на настаняване, така и на финансова помощ, бонове или комбинация от тези форми. Тези условия трябва да покриват основните нужди, включително подходящо настаняване и да закрилят физическото и психичното здраве на засегнатите лица.

Следователно държава членка, която не предостави тези материални условия на кандидат, лишен от

достатъчно средства, дори и само временно, нарушава явно и сериозно свободата на преценка, с която разполага по отношение на прилагането на Директивата. Подобно неизпълнение следователно може да представлява достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза, което води до ангажиране на отговорността на съответната държава членка.

Макар правото на Съюза да установява строго регулиран дерогационен режим, който позволява адаптации в разновидностите на приемане в случай на временно изчерпване на капацитета за настаняване, който обичайно е наличен за кандидатите за международна закрила, прилагането на този режим предполага, че това положение е от порядъка на изключенията и е надлежно обосновано и ограничено във времето. Този режим обичайно се прилага при масово и непредвидимо навлизане на граждани на трети страни, което води до временно претоварване на капацитета за настаняване. Въпреки това, **дори и в този случай, Директивата предвижда, че държавите членки трябва** при всички положения да покрият основните нужди на засегнатите лица **в съответствие с установеното в Хартата задължение за зачитане на човешкото достойнство.**

При тези условия Съдът приема, че е недопустимо държава членка да се позове на събитие, което обосновава прилагането на дерогационния режим, а именно временното изчерпване на капацитета за настаняване, обичайно наличен за кандидатите за международна закрила, за да се освободи от задължението си да покрие основните нужди на засегнатите лица, дори когато това изчерпване се дължи на значително и внезапно навлизане на граждани на трети страни, търсещи временна или международна закрила. По същия начин позоваването на настъпването на такова събитие не позволява да се установи, че нарушението на предвидените в Директивата задължения не е достатъчно съществено, за да породи право на обезщетение. Тълкуване в обратен смисъл би лишило този режим от полезното му действие и би компрометирало ефективната съдебна защита на кандидатите.

От друга страна, нито едно обстоятелство в разглеждания случай не позволява да се направи извод, че Ирландия е била обективно възпрепятствана да изпълни задълженията си както като предостави на кандидатите възможност за настаняване извън обичайно предвидената система за настаняване, евентуално като приложи предвидения в Директивата дерогационен режим, така и като им отпусне финансова помощ или бонове.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на отнесен до тях спор да се обърнат към Съда с въпрос за тълкуването на правото на Съюза или за валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. По него следва да се произнесе националната юрисдикция в съответствие с акта на Съда. Актът на Съда обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст и евентуално резюмето](#) на съдебното решение му се публикуват на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от обявяването на решението могат да се намерят на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ [Директива 2013/33/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила.